

Rana intervencija u djece s poremećajem iz autističnog spektra putem sustava mobilne službe u lokalnoj zajednici

Na međunarodnoj konferenciji „Investing in Our Children's Future“ 2000. godine u Washingtonu eksperti Svjetske banke ukazali su na činjenicu da je investicija u rani razvoj djeteta najbolja investicija. Slijedom takvoga razmišljanja Svjetska banka preporučuje vladama investicije u djecu kao najrentabilnije investicije, posebno u područje ranoga razvoja djeteta.

U PGŽ je 26.001 osoba s invaliditetom, odnosno 8,8% stanovnika županije. Najmlađi čine 3,4% svih osoba s invaliditetom u PGŽ. Rana intervencija definira se kroz sve oblike poticanja usmjerenoga prema djeci i savjetovanja usmjerenoga prema roditeljima, koji se primjenjuju kao izravne i neposredne posljedice nekoga utvrđenoga razvojnog uvjeta. Rana intervencija uključuje dijete kao i njegove roditelje, obitelj i širu mrežu, a definira i jača djetetove sposobnosti i prevencija je mogućih odstupanja u funkcioniranju koja mogu s vremenom nastati u slučajevima kada se čeka „dovoljno jasna klinička slika“ neke razvojne teškoće, dakle kada se propusti vrijeme za specifičnu stimulaciju razvoja. Sustav predškolskog odgoja i naobrazbe navodi da predškolski odgoj, koji nije obavezan, može započeti u dobi od šest mjeseci te trajati do početka osnovnoškolskog obrazovanja djeteta, no u praksi programi rane intervencije provode se kroz projekte i programe većinski financirane od MSPM. Program rane intervencije koji predstavljamo s nositeljem, Udrugom za skrb autističnih osoba Rijeka i stručnim suradnicima Centra za autizam Rijeka, Dječjeg vrtića Rijeka i Centra za socijalnu skrb Rijeka sustavno se provodi od 2008. godine za područje PGŽ,

Istarske i dijelom Ličko-senjske županije. Mobilna služba za edukacijsko-rehabilitacijsku podršku - program stručne potpore obitelji (IPPO) provodi aktivnosti potpore obiteljima i djeci putem edukacije, poduke i pomoći roditeljima odnosno jačanja roditeljskih kompetencija, pruža sustavnu i stručnu pomoć roditeljima u ostvarivanju prava iz sustava socijalne, zdravstvene i odgojno-obrazovne skrbi i pomoć u organiziranju/ uključivanju djece s poremećajem iz autističnog spektra u primjeren oblik predškolskog odgoja kao i savjetovanje roditelja djece tipičnog razvoja koji žele dobiti odgovor na neko pitanje i tako riješiti nedoumice vezane uz djetetov odgoj te djeluje na podizanju kvalitete skrbi za obitelji s malom djecom.

Mobilna služba za edukacijsko-rehabilitacijsku podršku - program stručne potpore djetetu (IOOP) u obiteljskom okruženju omogućuje utvrđivanje djetetovog razvojnog profila (*skrining*, edukacijsku opservaciju) uz dg. instrumente ADOS 2, psihološke i logopedске testove, provođenje (re)habilitacijskih i terapijskih programa uz popratnu dokumentaciju (IOOP, izvješće o uspjehu djeteta) neophodnu pri praćenju i tranziciji u predškolske programe. Patronažnim radom djeci su omogućeni (u obiteljskom, sigurnom, zaštićenom ambijentu) u pravo vrijeme edukacijsko-rehabilitacijski postupci i rad na socijalnom, komunikacijskom i emocionalnom aspektu koji predstavlja poteškoću za cjelokupan rast i razvoj, daljnje funkcioniranje i uključivanje u širu društvenu zajednicu (predškolski program, osnovnoškolski program). Aktivnosti se provode i u prostoru opremljenom primjerenim didaktičkim materijalima nabavljenim donacijama i projektima Zaklade „Hrvatska za djecu“ (dvorana sa senzorno-pedagoškim materijalima, prostor za glazbenu terapiju). Stručni tim sastavljen je od sedam rehabilitatora, psihologa, logopeda, glazbenog terapeuta i likovnog terapeuta. Programske aktivnosti do danas je koristilo 267 obitelji s djecom do 4 godine života sa sumnjom i/ili dijagnozom poremećaja iz autističnog spektra. Rezultati programa su uključivanje polaznika u redovne predškolske programe

(uz pomoć asistenata financiranih od strane roditelja i/ili drugih izvora u Gradu Rijeci) ili u odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom, kao i u inkluzivni program Dječjeg vrtića Rijeka, dok je dio polaznika uključen u odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom DV Rijeka.

MZOS je 2013. izdalo suglasnost o provođenju verificiranih programa „Rana intervencija“, „Senzorno-integracijska pedagogija“, „Dodatni rehabilitacijski program“ i „Mobilni stručni tim“ u Centru za autizam - Zagreb, ustrojbeno jedinica Rijeka. Očekuje se razdvajanje Centra za autizam - Zagreb, ustrojbene jedinice Rijeka u samostalno ustanovu Grada Rijeke te uključivanje navedenih programskih aktivnosti kao sastavnog djela poslova Centra. Slijedeći potrebe djece/učenika i roditelja upisivanjem u redovne predškolske sustave odgoja i obrazovanja i inkluzivne procese nastavljamo suradnju usmjerenu prema predškolskim ustanovama u koje su korisnici programa rane intervencije već i uključeni.

Ivanka Pejić,

mag. pedagogije i defektologije

ivanka.pejic@corp.hr

Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka

Centar za autizam Zagreb -

ustrojbeno jedinica Rijeka

